

NOTA INFORMATIVA
6 MAIG 2013

En un manifest i en un cartell d'un col·lectiu denominat "Grup de suport als presos i preses en lluita de Ponent" que apareix a la pàgina web <http://torturesquatrecamins2004.wordpress.com/> sobre el judici a funcionaris de la presó de Quatre Camins que comença avui, es diu que un dels sindicats que representa i defensa als mateixos és CATAC.

Manifestem que tal informació és falsa, ja que CATAC ni defensa a cap dels funcionaris imputats, ni està personat en forma alguna en aquest judici, cosa que sembla que sí han fet CC.OO. y UGT. Cap dels funcionaris imputats és afiliat ni era afiliat quan van succeir els fets pels quals se'ls està jutjant. Així mateix cap membre de CATAC va participar ni va tenir res a veure amb els fets ocorreguts.

La posició política de CATAC sobre les presons, el seu funcionament, la política penitenciària del govern de la Generalitat i el paper dels funcionaris de presons va ser fixada fa molt de temps en el document que adjuntem, aprovat per la Coordinadora General de Delegats/es del 8 d'abril de 2003, que no té caràcter ideològic, per la qual cosa no entra en el debat sobre si les presons han d'existir o no, qüestió que seria possible i desitjable —en la nostra opinió— en una societat diferent a l'actual, per la que lluitem. Arrel d'aquest document, es va obrir un debat al si del sindicat, que va acabar, el mateix any 2003, amb la sortida de més de 700 afiliats de presons, per no acceptar el posicionament del sindicat.

Exigim que els grups i organitzacions que formen part d'aquest Grup de Suport, i a les que ens és impossible dirigir-nos directament, tot i que ho hem intentat, rectifiquin les informacions que donen, o si tenen proves del que afirmen, cosa que ens sembla impossible, les facin públiques. Si no ho fan, hem d'entendre que la seva actitud és sectària i manipuladora, i que les seves mentides tenen altres objectius que el de defensar els drets de les persones preses, drets que el conjunt del sindicat CATAC sempre hem defensat.

6 de maig de 2013

Document adjunt

LA CATAAC-IAC DAVANT LA POLÍTICA PENITENCIÀRIA DEL GOVERN CATALÀ

Entre tots els serveis públics que l'Estat té encomanats sobresurt, per la seva singularitat, el servei penitenciari. Aquesta especificitat ve determinada pel fet que els ciutadans, afectats per aquest servei, resten condemnats a la privació de llibertat i, en conseqüència, no poden exercir els seus drets en les mateixes condicions d'igualtat que la resta de la ciutadania.

Un altre aspecte a destacar és l'actitud de la societat davant la problemàtica penitenciària que, en general, intenta ignorar l'existència de les presons. A totes les persones els agrada disposar d'un hospital o d'un centre educatiu proper al seu domicili, però ningú mostra cap interès de proximitat quan parlem d'un centre penitenciari. Només quan existeixen problemes evidents la ciutadania es manifesta, amb opinions que van de la solidaritat amb els interns i la culpabilitat dels funcionaris fins l'exigència d'un increment de les penes i de més mà dura a les presons. Aquesta oscil·lació pendular en l'opinió de la societat és, en bona part, fruit de la forma de tractar aquestes notícies en els diferents mitjans de comunicació.

Sense entrar en les valoracions en què moltes persones condemnades ho són per delictes, la darrera causa dels quals és producte d'un sistema polític i econòmic injust que prioritza la defensa de drets com el de la propietat o la llibertat de mercat tot oblidant-se de drets socials com són el dret al treball o a un habitatge digne, el cert és que en totes les societats s'hi produeixen conflictes i actes de violència, i davant d'aquesta realitat la societat ha de disposar dels mecanismes adients de defensa.

La manera d'afrontar la solució d'aquests conflictes és un dels elements bàsics que diferencien una societat democràtica d'altres societats amb règims polítics no democràtics.

Per a nosaltres, les penes privatives de llibertat no han de suposar, en cap cas, la venjança o pagament pel delicte comès, sinó que, tal i com estableixen les resolucions de la ONU, han de tenir exclusivament com a finalitat la rehabilitació i la reinserció social de les persones condemnades. Considerem, també, que privar temporalment de llibertat a una persona no significa de cap manera que deixi de

formar part de la societat sinó que, tot el contrari, segueix formant part d'ella i, per tant, ha de seguir gaudint de tota la resta dels seus drets. Especialment, per a aquesta manca de llibertat, ha d'ésser tractada amb la dignitat a la que tot ésser humà hi té dret i amb una total protecció de la seva integritat física i psíquica.

Creiem, per altra banda, que les penes de presó han de limitar-se als casos estrictament necessaris, a aquells casos en els quals no siguin possibles mesures alternatives com del tipus arrest de cap de setmana o de treballs en benefici de la comunitat, que han d'ampliar-se tant pel que fa als supòsits com als terminis, respecte a la previsió legal vigent.

Malgrat que els principis i objectius esmentats es troben recollits a l'actual legislació de l'Estat Espanyol, la realitat és que, la major part de les vegades, queda tot en paper mullat per la manca de mitjans i d'un clar compromís de política penitenciària per aconseguir-ho. La manca d'una política democràtica i progressista per fer front als conflictes, es fa més evident quan es comprova que els poders públics fan l'opció d'una clara política de repressió, enlloc d'aportar els mitjans necessaris per desenvolupar unes polítiques preventives que, sens dubte, permetrien minorar notablement els actes delictius.

La individualització en el tractament penitenciari de les persones mancades de llibertat, és una de les condicions necessàries per considerar la rehabilitació i la reinserció com a objectius possibles. Per aconseguir-ho, considerem necessària l'ampliació de les plantilles de funcionaris, tant del personal de vigilància i oficines, com dels equips de tractament (psicòlegs, criminòlegs, treballadors socials, educadors,...). També cal millorar de forma diàfana i substancial la formació del personal per tal de poder desenvolupar la seva tasca de forma eficaç i amb total correcció.

La continuïtat de les relacions familiars i socials dels interns és bàsica per no considerar-se exclosos de la societat i, en conseqüència, sigui més fàcil la seva rehabilitació i reinserció. En aquest sentit, defensem l'ampliació del règim de visites per facilitar al màxim les relacions dels interns amb els seus familiars i amics. També exigim assessorament i suport a les famílies dels interns.

En el cas de les persones amb penes de privació de llibertat, el dret a un treball remunerat resta especialment protegit per la Constitució. En aquest sentit hem de manifestar que l'Administració tampoc compleix amb la seva obligació. Reclamem als responsables penitenciaris la creació de llocs de treball en els centres per facilitar a tots els interns que ho desitgin l'exercici del seu dret al treball, amb salaris i condicions laborals dignes.

Considerem necessari avançar en l'aplicació del règim obert, amb la participació de funcionaris degudament formats que, amb un seguiment adequat, donin suport efectiu als interns en el seu procés de reinserció social. L'Administració ha d'elaborar programes específics d'ajut que facilitin la contractació per part de les empreses dels interns en condicions per passar al règim obert.

Un altre dels problemes que cal abordar de forma urgent és la insuficiència de centres penitenciaris. S'incompleix la Llei, que preveu cel·les individuals, i en bona part dels centres el nombre d'interns supera, amb escreix, la seva capacitat. Cal, de forma urgent, construir nous centres sense materialitzar el tancament dels que

es troben situats en zones urbanes. Creiem que aquestes decisions suposen un perjudici per les relacions familiars i socials dels interns tot provocant un major desarrelament social dels esmentats. Estem convençuts, a més a més, que darrera d'aquestes decisions polítiques s'amaguen interessos especulatius i urbanístics.

Molt pitjor és la situació dels anomenats centres especialitzats, perquè de fet són pràcticament inexistent. Per posar un exemple, d'una població reclusa de 7.000 persones, només existeixen 40 places especialitzades en el tractament de malalts drogodependents. Reclamem la creació de centres d'atenció especialitzada, tal com esmenta la Llei, que permetin una millor atenció i tractament als interns, especialment als que pateixen problemes psiquiàtrics i de drogodependència i, també, per l'estricta compliment de les mesures alternatives. També apostem clarament per l'aplicació de tractaments de manteniment amb heroïna als interns que ho necessitin, el tractament amb metadona no és eficaç en tots els casos, com a mitjà per evitar situacions conflictives a l'interior dels centres i la transmissió de malalties contagioses.

Pel que fa als serveis mèdics, tampoc la situació actual és satisfactòria. S'han d'incrementar els mitjans materials i humans per millorar la prevenció i el tractament dels problemes sanitaris que afecten als interns. Considerem especialment preocupant l'elevat índex d'interns afectats per malalties contagioses (SIDA, hepatitis i tuberculosi) que constitueix un greu problema que cal entomar de forma urgent amb programes específics de prevenció i tractament, tot observant que és un element d'elevada incidència en el personal funcionari i que explica l'elevada proporció de baixes mèdiques per hepatitis.

Per altre costat reclamem que es garanteixi de forma efectiva la confidencialitat de les dades mèdiques que es troben sota custòdia del personal sanitari per evitar que el seu coneixement per part dels càrrecs o altres òrgans directius pugui ser utilitzat amb finalitats que no estiguin exclusivament relacionades amb el tractament mèdic dels interns.

Com ja hem esmentat, un tractament adequat de la dignitat de les persones i la protecció de la seva integritat física i psíquica són drets dels interns, alhora, també, elements fonamentals per la seva rehabilitació i reinserció social. Els responsables penitenciaris i el conjunt de funcionaris tenen l'obligació de respectar aquests drets i la responsabilitat de garantir les condicions de seguretat necessàries en els centres. En cap cas els funcionaris han d'acceptar la complicitat, activa o passiva, en actuacions que suposin abús d'autoritat o arbitrarietat, ni permetre les agressions o coaccions entre els interns. Cap funcionari sancionat o condemnat per actes contra la dignitat o la integritat física o psíquica dels interns podrà romandre afiliat al nostre sindicat.

Des de la defensa de la presumpció d'innocència, l'organització posarà els mitjans propis per obrir una investigació que determinarà si les mesures a adoptar seran disciplinàries o de defensa de l'afiliació davant acusacions o fets que, si bé en determinats casos podrien correspondre's amb la realitat, també en altres podrien ser fruit i es troben esperonades per motius sindicals o per interessos de la pròpia Direcció General. També manifestem sense dilació i amb contundència unes condicions de treball dignes que garanteixin la seguretat de tot el personal.

En aquest darrer sentit, denunciem l'incompliment, per part de l'Administració, de les seves obligacions en el sentit de no incrementar els mitjans humans i materials necessaris tot posant en perill la seguretat dels funcionaris i dels interns.

Davant aquesta situació de mancances i feblesa en la coordinació, els responsables de la política penitenciària han fet l'opció de practicar accions de cares a la galeria tot incomplint els principis constitucionals, només els preocupa evitar problemes en els centres i, sobretot, que si hi són, no arribin a la premsa. Sistemàticament es culpabilitza als funcionaris dels propis errors polítics i es demostra, una vegada més, la incompetència i la incapacitat d'elaborar un projecte eficaç i seriós. Des de la IAC defensem una política penitenciària coherent i seriosa, que limiti els ingressos a les presons als casos estrictament necessaris tot aplicant polítiques de prevenció i mesures alternatives adients a cada cas concret. Aquest plantejament ha d'aconseguir que l'objectiu de rehabilitació i reinserció social esdevingui una realitat i no es quedin en un seguit de paraules buides o utòpiques. Exigim, doncs, als poders públics l'establiment del pressupost econòmic necessari per aconseguir: unes plantilles de personal suficients, una formació adient, uns centres que disposin de les condicions d'espais i mitjans materials adequats.

Tenim la sospita que els nostres dirigents polítics no mostren cap interès en resoldre la situació d'aquest servei, davant aquesta situació plantejem que la implicació social en la problemàtica de les nostres presons és bàsica per exigir els canvis d'orientació tan necessaris. És necessari que la ciutadania d'aquest país prengui consciència de l'existència d'un col·lectiu de persones que, tal com passa amb altres grups socials, necessita el suport i la solidaritat per creure en la seva reinserció social. Només amb l'exigència als governs a partir del conjunt de la societat, aconseguirem avançar en la consecució dels objectius proposats.

(Document aprovat per la Coordinadora General de delegats i delegades del dia 8 d'abril de 2003)